

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De matrona, quae per eandem salutationem angelicam liberata est ab
oppressione adulterij, cap. 28.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

duciam responſionis eius conſiderans, cauſam inquit. Cui cum conſiteretur, quod ab angelo Domini crebrius viſitaretur, ſciens ille docente Apoſtolo angelum tenebrarum ſe tranſfigurare in angelum lucis, *2 Cor. 11.* reſpondit: Quando angelus denuo viſitabit te, dices: Rogo domine mi, vt dominam meam S. Mariam mihi oſtedas: quod ſi fecerit, viſa ea, genua flectes & dices: Aue Maria gratia plena, &c. Et ſi tunc ſubſtiterit, fictio non eſt; ſin autem, ſcias tibi à diabolo illudi. Quæ cum feciſſet, ſicut fuerat edoſta, ait diabolus: Vt quid deſideras videre illam? bene tibi ſufficere debet præſentia mea. Illa forriferiſtante, opere diabolico, virgo miræ pulchritudinis ſe oculis eius obiecit, qua viſa, mox ad pedes eius incluſa ſe prouoluit, & contra fantaſma angelicam ſalutationem proferendo, in turbinem illud reſoluit. Quam tamen inimicus euaneſcens in tantum terruit, vt amēs facta, vix poſt annum dimidium, multorum precibus adiuta, ſenſum recipe- ret. Vides pūnc quanti ſit ponderis nomen Mariæ. APOLLONIVS: Bene video, & non ſine admiratione, tam ex præſenti, quàm ex prædictis exemplis, virtutem eius conſidero. CÆSARIVS: Inuocatio huius nominis non ſolū corruptores mentium, id eſt demones, ſed & corruptores corporum, ſcilicet malos ac libidinos homines, eneruat.

CAPVT XXVIII.

Matrona quædam cuiuſdam honeſti militis vxor, inſtinctu diaboli, militem alium admittit: quæ poſt tempus aliquod, inſpiratione diuina, ducta pœnitentia de crimine doluit, & adultero proſus cōtradixit. Ille verò mariti eius abſentia obſeruans, domū illius intrauit, & cum ſolam reperiſſet, verbis ſolitis ad crimen ſolitū eā inuitauit: quod cum illa renueret, vi renitentem opprimere niſus eſt: & cum videret ſe illi non poſſe reſiſtere, vt pote femina debilis ac delicata fortiffimo militi, ad totius caſtitaſis patronam confugit, dicens: Rogo te domina ſancta Maria, per illud ſanctum Aue Maria, quatenus in hac hora liberaſ me. Ad q̄ verbū, *A libidine noſis liberat.*
virtus

virtus omnis in milite defecit & emarcuit, & femina se ab eius amplexibus excutiens, incorrupta evasit. Postea requisita a milite de causa virium sibi subtractarum, respondit illi: Non mea virtute, sed gloriosi nominis Dominae nostrae hoc actum est: quod cum audisset ille, territus est, nec amplius adulterij verbum ad illam facere praesumpsit. APOLLONIVS: Benedictum sit nomen Mariae. CAESARIUS: Quod vincula solvantur eius virtute, etiam per exemplum tibi ostenda.

CAPVT XXIX.

*Vincula
soluuntur.*

Eodem tempore, quo dominus Engelbertus Coloniensis Archiepiscopus aedificavit castrum in Furstinberg, contra nobilem virum Gerrardum de Brubach, iuuenis quidam miles de eius exercitu, Theodoricus nomine, facere sibi volens nomen, ante idem castrum captus est. Diu ibidem incarceratus, cum pecuniam pro sua solutione dare spondidisset, extractus de carcere, positus est in domo superiore, cui addita sunt vincula, & serui ad custodiam deputati: habebat enim circa pedes annulos ferreos, & circa brachium eiusdem generis manicam, quae annexa catena parieti cautè satis erat infixæ. Noctè quadam cum esset dormiens inter sex satellites, tam se quam reliquos captiuos custodientes, & dominam nostram nec non & alios sanctos solitè inuocasset, obdormiuit. Et ecce in somnis vidit se transpositum in monasteriū nostrum, de quo cum vellet egredi, sedens in equo more femineo, necessitate vinculorum, dixerunt ei duo ex monachis nostris, Monegundus scilicet & Henricus cognati eius secundum carnem: Nolite egredi, sed reuertimini, quia sancta Maria de Heisterbach liberabit vos, hoc etiam nomine vocatur domus nostra. Ad quod verbum ille euigilans, gauisus est, & de visione cogitans, vtrumnam esset vera an fantastica scire volens, mox ut digitos amouit, pedem vnum sine difficultate extraxit; simili facilitate manum a catena liberavit. Sæpius ista tentauerat, sed non profecerat: eumque ex motu vinculorum vnus seruorum euigilasset, territus miles, circulum reponere voluit, nec potuit.